

індикаторами, які так чи інакше можуть проявлятися у кількісному вияві. Якщо частка цих параметрів перетинає певну критичну межу, то появляється ризик зменшення рівня конкурентного статусу до критичного значення.

Успіх діяльності сучасного підприємства багато в чому зумовлюється рівнем ефективності його управління. Сучасні умови господарювання вимагають від підприємств своєчасного реагування на динамічні зміни зовнішнього середовища, постійно зростаючі вимоги клієнтів та суворі виклики ринків.

Обов'язковими умовами існування підприємств є виробництво конкурентоспроможної продукції, забезпечення гнучкості та ефективності управління. Адаптаційні здатності, організаційну гнучкість та маневреність виробничих систем забезпечує підприємствам інноваційний розвиток, який є наслідком інноваційного управління.

Отже, інноваційне управління підприємством представляє собою унікальну сферу діяльності, адже задля його втілення необхідно мати знання з областей техніки, економіки, екології, соціальної психології та соціології, фундаментальних і прикладних наук, теорії та практики, стратегії та тактики. Інноваційне управління досить широке поняття, вивченням якого займалася велика кількість дослідників, проте не існує єдиного загальноприйнятого значення.

П.В. Смірнова, канд. екон. наук, доц (*ХДУХТ, Харків*)

НАПРЯМИ ПІДВИЩЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННОГО ГОСПОДАРСТВА

Головною рисою економіки є конкурентний ринок та конкурентне середовище. В таких умовах ведеться постійна боротьба за ринки збуту продукції та послуг, їх розширення та прагнення до стабілізації. Особливе місце в загальній економічній системі суспільства належить сфері обслуговування, до якої і відносяться підприємства готельно-ресторанного господарства. Їх діяльність спрямована на покращення дозвілля населення країни, збільшення часу на підвищення культурного рівня. Проте в Україні існує ще безліч проблем як організаційного так і економічного рівня.

На конкурентоспроможність підприємств готельно-ресторанного господарства впливає багато чинників, які необхідно враховувати під час визначення пріоритетних напрямків діяльності. До головних з них можна віднести наступні.

По-перше, загальна економічна політика та економічний стан країни. Особлива увага належить рівню доходів населення. При збільшенні рівня

доходів споживачі частіше користуються послугами підприємств готельно-ресторанного господарства з метою зменшення часу на виробництво страв в домашніх умовах. В Україні в теперішній час більша половина населення близько 75% від власних сукупних доходів витрачають на купівлю продуктів харчування у домашніх господарствах. За таких умов попит на продукцію ресторанного господарства має тенденцію до зменшення. Конкуренція зростає серед підприємств ресторанного господарства відкритої мережі, тобто таких, що обслуговують усі верстви населення.

По-друге, ціни на ту продукцію, яка виробляється підприємствами, або послуги, які надаються. На конкурентному ринку переваги отримує те підприємство, яке має можливість запропонувати більш низьку ціну в порівнянні з конкурентами. Але при цьому така ціна повинна відшкодовувати всі витрати та забезпечувати отримання прибутку. Якщо ця вимога не дотримується, то такий заклад не може ефективно функціонувати на конкурентному ринку. З іншого боку ця вимога змушує підприємство оптимізувати свої витрати за рахунок введення більш високої продуктивності праці, застосування новітніх та прогресивних технологій, використання нових видів сировини й т.ін.

По-третє, урахування вимог споживачів до якості продукції, яка виробляється, або послуг, які надаються. Під час проведення таких досліджень потрібно враховувати той факт, що споживачі мають різноманітні вимоги, які носять особистий характер, мають можливість постійно ознайомлюватися з останніми досягненнями світових закладів ресторанного господарства. Особливо це стосується виробництва різноманітних страв з нових видів сировини. Також це стосується і якості страв, що залежить від кваліфікації відповідних працівників, дотримання відповідних стандартів виробництва. На це повинні звертати увагу. Розширення послуг, що надаються споживачеві, враховуючи тип закладу, його концепцію, стандарти обслуговування, а також особливості контингенту споживачів, в тому числі їх статевий та віковий склад, належність до різних соціальних верств населення.

У четверте, місце розташування підприємств готельно-ресторанного господарства також значною є конкурентною перевагою. В даному випадку необхідно враховувати особливості розвитку транспортної системи міста з урахуванням основних напрямків та інтенсивності пасажирських та пішохідних потоків; наявність і облаштованість місця для паркування індивідуальних автомобілів.

По-п'яте, впровадження новітніх технологій та інноваційних систем у виробництві продукції ресторанного господарства та надання послуг. Підприємства ресторанного господарства створюють стандарти обслуговування у відповідності до власної концепції і впроваджують клієнторієнтований сервіс. В теперішній час ресторанне господарство

переживає дійсний «бум» у використанні технологій різноманітних етнічних кухонь під час виготовлення страв, до того ж формується «мода» на ту чи іншу кухню, і цей процес не має кордонів. В усьому світі зараз «модна», тобто дуже поширена середземноморська, японська кухні та кухні авторського, креативного напрямлення. Не менш поширеним зараз є використання нових видів сировини і продуктів для приготування страв, використання нових видів теплової обробки і устаткування; використання біологічно активних добавок на основі рослинної та іншої сировини для приготування страв функціонального призначення.

У зв'язку з чим поступова заміна традиційного асортименту харчових продуктів на функціональні, які сприяють підтриманню нормального функціонування всіх систем організму людини, забезпеченню здоров'я та довголіття, є основним напрямком розвитку цивілізованого ринку і одним з основних напрямків підвищення конкурентоспроможності підприємств ресторанного господарства.

Н.М. Смольнякова, канд. екон. наук, доц. (*ХДУХТ, Харків*)

ІНВЕСТИЦІЙНИЙ КЛІМАТ ЯК ПЕРЕДУМОВА РОЗВИТКУ ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННОГО ГОСПОДАРСТВА

Готельне господарство є однією з важливих галузей економіки та складових туристичної індустрії в Україні. Стан цього сектору економіки є певним індикатором пріоритетів суспільного розвитку, зміни системи цінностей і ролі дозвілля, виражає необхідність розширення та підтримки міжнародних контактів.

Останнім часом знизився потік іноземних туристів в Україну, а також зменшились внутрішні потоки туристів, що пов'язано з складною політичною та економічною ситуацією [1]. За цих умов призупинився розвиток туристичної галузі в напрямку відкриття нових підприємств готельного господарства. Одночасно скорочення потоків, недостатня завантаженість готелів загострює конкурентну боротьбу за кожного відвідувача, потребує переоснащення, впровадження нових, інноваційних методів і форм надання послуг з розміщення та харчування.

Реалізація інноваційних проектів потребує певних інвестицій. Можливості інвестиційної діяльності кожного суб'єкта господарювання та інвестора значною мірою визначаються інвестиційним кліматом в країні. Дослідження основних характеристик інвестиційного в Україні дозволило визначити наступне.